

Hodnocení projektu „Ovoce do škol“ za školní rok 2010/2011

Hodnocení projektu „Ovoce do škol“ proběhlo v dubnu 2011. Z 3 143 škol účastnících se projektu jich na hodnocení spolupracovalo **80,85 %** (odpovídali ředitelé škol) a z 16 oslovených dodavatelů se hodnocení zúčastnilo 15.

Organizace a realizace projektu „Ovoce do škol“ na školách

- V polovině škol byla osobou, která zodpovídala za realizaci projektu „Ovoce do škol“, ředitel, v další pětině pak jiný pedagogický pracovník. Tato situace je zejména typická pro školy s veřejným zřizovatelem a pro školy situované v méně lidnatých obcích.
- Většina škol využívala k rozdávání ovoce a zeleniny nejčastěji přestávky mezi vyučovacími hodinami a ovoce a zeleninu rozdávala převážně ve třídách, kde probíhá vyučování.
- V nadpoloviční většině škol (56,4 %) se ve školním roce 2010/2011 do rozdávání ovoce a zeleniny zapojili učitelé školy nevykonávající funkci ředitele či jeho zástupce, v dalších 14,6 % samotní ředitelé či jejich zástupci. V necelé pětině pak byli zapojeni zaměstnanci v oblasti správy a údržby školy a ve 12,4 % škol pak zaměstnanci v oblasti stravování žáků.
- Z podpůrných aktivit k projektu školy nejčastěji rozvinuly téma ovoce a zeleniny ve výuce (85,5 %), dvě pětiny jich dále pořádalo projekty v oblasti environmentální výchovy (39,6 %), 26,9 % školní projektové dny a 22,3 % soutěže. Osvětové přednášky a programy, exkurze či zapojení do celostátního projektu již uvedla méně než desetina škol.
- Celkem 45 % ze škol s druhým stupněm zapojilo alespoň některé žáky 2. stupně do aktivit spojených s projektem, dalších 11 % mělo ještě v plánu do konce školního roku některé žáky 2. stupně zapojit. Přitom téměř dvě pětiny škol s druhým stupněm (tj. 39 %), ve kterých žáci 2. stupně byli do projektu zapojeni, uvedly, že tyto doprovodné aktivity byly pro žáky 2. stupně zcela povinné, na dalších 8,3 % pak většinou povinné. Naopak na téměř čtvrtině těchto škol byly zcela dobrovolné (23,6 %) a na další pětině (18,2 %) pak většinou dobrovolné.

Spolupráce s dodavatelem ovoce a zeleniny

- Celkem čtyři dodavatelé z patnácti uvedli, že ovoce a zeleninu školám ve školním roce 2010/2011 dodávali v průměru jednou měsíčně, dalších pět pak dvakrát do měsíce, čtyři třikrát do měsíce a dva čtyřikrát do měsíce. Celkově dostal jeden žák v březnu 2011 v průměru cca 410 gramů ovoce či zeleniny v jedné dávce. Přitom jedna dávka se nejčastěji skládala z jednoho kusu ovoce a/či zeleniny, popř. dvou.
- Většina škol je názoru, že projekt má při stávající četnosti dodávek ovoce a zeleniny význam, přestože mnohé z nich by si přály, aby dodávky byly častější, přitom nejméně spokojené jsou školy v Praze, kde téměř polovina škol pochybuje při stávající frekvenci dodávek o smyslu celého projektu.
- Nejčastěji doručovaným ovocem a zeleninou byla jablka, velmi častými však byly i mandarinky a dále pomeranče, hrušky a kiwi. Zelenina byla do škol doručována o poznání méně často než ovoce.

- Školy v převážné většině uváděly, že neměly možnost ovlivnit, jaké ovoce a zeleninu dodavatel žákům v projektu doručí.
- Mezi časté způsoby doručování ovoce a zeleniny patřilo dodávání samostatných celých kusů ovoce či zeleniny např. v přepravkách a dodávky celých kusů ovoce a zeleniny zabalených např. do kelímku, ve vaničce či v pytlíku.
- Jen tři dodavatelé uvedli, že část dodávaného ovoce a zeleniny pocházela z jejich vlastní zemědělské produkce (v jednom případě to byla většina dodávaného ovoce a zeleniny, v dalším asi polovina a v posledním menšina). Jiní tři dodavatelé uvedli, že alespoň menší část ovoce a zeleniny, kterou ve školním roce 2010/2011 školám dodali, může být charakterizována jako bio-produkce (ve zbytku se jednalo výhradně o integrovanou a/či konvenční produkci).
- Školy byly v naprosté většině víceméně spokojené jak s kvalitou dováženého zboží, tak s jeho rozmanitostí, formou, v jaké jim bylo dodáváno, ale i celkově s dodavatelem. Přitom nejméně spokojení byli opět ředitelé pražských škol.
- Kromě samotného dodávání ovoce a zeleniny mohli dodavatelé nabídnout školám i některé doprovodné aktivity. Mezi nimi byla nejčastější nabídka informační podpory (11 dodavatelů) a dále spolupráce na školních projektech a akcích (6 dodavatelů).

Informovanost a zdroje informací k projektu „Ovoce do škol“

- Z informačních zdrojů a pomůcek byli ředitelé v době šetření nejčastěji obeznámeni s existencí portálu Evropské Unie o veřejném zdraví (70 %), nicméně pro projekt „Ovoce do škol“ nejčastěji užívali CD „Všecky švestky mají pecky“ (třetina), o jehož existenci vědělo jen 60 % z nich.
- S doporučením o konzumaci ovoce a zeleniny alespoň pětkrát denně bylo seznámeno jen 15,4 % ředitelů šetřených škol. Přitom mezi školami s pouze speciálními třídami je situace o něco pozitivnější než mezi školami (i) s běžnými třídami.
- Celkem 15,9 % škol bylo v době šetření zapojených do sítě Škol podporujících zdraví.
- Školy, které byly zapojené v síti Škol podporujících zdraví, byly o něco častěji seznámeny s doporučením, kolikrát za den by měl člověk sníst porci ovoce či zeleniny. Zároveň byly těmto školám bližší všechny uvedené informační zdroje k projektu „Ovoce do škol“, vyjma CD „Všecky švestky mají pecky“, o kterém vědělo a užívalo jej srovnatelné procento škol ze sítě Škol podporujících zdraví a ostatních škol.

Spolupráce s rodiči, vliv rodinného zázemí

- Školy spolupracovaly s rodiči nejčastěji tak, že jim předaly základní organizační informace k projektu, zveřejnily informace na webových stránkách školy či rodiče informovali o poslání projektu a stanovených cílech.
- Na třetině škol vnímali ředitelé u některých rodičů nedostatek zájmu o projekt. Ten byl dle jejich názoru způsobený jak vytížeností některých rodičů, tak i jejich pocitem, že se nejedná o důležité téma a že jejich děti konzumují ovoce a zeleninu v dostatečné míře. Nezajem některých rodičů o projekt bývá také spojován s jejich celkovým nízkým socioekonomickým statutem, což platí zejména pro školy výhradně se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- K 31. 10. 2010 bylo do školní jídelny na obědy zapsáno 62,8 % žáků 1. stupně, zásadní vliv na stravování žáků však mají rodiče. Dle posudku ředitelů škol mají žáci 1. stupně

největší problémy s konzumací zeleninových polévek a naopak nejmenší problémy jim činí vypít 100% nepříslazovanou ovocnou či zeleninovou šťávu.

Hodnocení projektu a zvažované kroky

- Školy daly projektu Ovoce do škol průměrnou známku **2,1**. V průměru nejlépe projekt ohodnotili ředitelé škol z kraje Libereckého (1,85), nejhůře naopak ředitelé z Prahy (2,4).
- Výjimkou je hodnocení projektu dle celkové spokojenosti ředitelů s dodavatelem ovoce a zeleniny, kdy ovšem určitě či spíše spokojených ředitelů s dodavatelem bylo podstatně více (2 387) než těch spíše či určitě nespokojených (115).
- Celkem 86,9 % škol uvedlo, že jsou již téměř či zcela rozhodnuti, že pokud bude projekt „Ovoce do škol“ pokračovat i v příštím roce tak, jak je nastavený, projeví opět zájem o účast. Naproti tomu jen 1,7 % škol nemá zájem o pokračování v projektu.
- Ze škol, které mají zájem pokračovat v projektu, 44,4 % uvedlo, že neuvažují o žádných změnách, neboť jsou se stávající situací vcelku spokojeni. Ze škol, které o změnách uvažují, by jich nejvíce rádo přistoupilo k dohodě se stávajícím dodavatelem o změně frekvence, množství či sortimentu dováženého zboží v rámci stávajícího rozpočtu.
- Školy se zájmem o pokračování v projektu měly též uvést, jak by se zachovaly, kdyby jim projekt již nebyl v příštím školním roce nabídnut. Z jejich odpovědí je jasné, že většina škol by neměla finance, čas ani energii na jeho samostatné udržení.
- Školy, které zájem o pokračování v projektu nemají, uvedly jako hlavní důvody nedostatek peněz, personálu a času spolu s přesvědčením, že zdravá výživa je již beztak zakomponovaná do ŠVP dané školy.